

Előfizetési ár:

Egész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — — 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzetes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

Olvasóinkhoz.

Szalagalakú próbaterek. (Zsarolyáni Márton Sándor).

Drágasági és családi pótlék.

Vadállatok paradicsoma. (V. S.)

Néhány szó a mi kis segédműnkásainkról. (J. G. Margit)

Gazdasági tanácsadó: Egy új takarmánynövény. (Szlávik Nándor).

Különfélék: Épületek zsindefedésének tűzmentessé tétele. —

Élő sertés súlyának megállapítása. — Könyvismertetés. — Pál-

mák gondozása. — Viasz valódiságának meghatározása. —

Időjelzés.

Hivatalos közlemények: Bizonyítás vadászati kihágási ügyekben. — Fogolytojások vétele.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Alkonyat. (Dánielné-Lengyel Laura).

Olvasóinkhoz.

Ezzel a füzetel lezárjuk lapunk ötödik évfolyamát. Öt év!... Milyen hosszú idő! s nekünk mégis úgy tűnik fel, mintha csak pár hónap mult volna el azóta, mióta e lap szerkesztése körül tehetségünkhöz képest a legnagyobb igyekezettel és olvasóink iránti legjobb indulattal munkálkodunk. Hogy e fél évtized alatt milyen munkát végeztünk, annak elbírálására nem tartjuk magunkat illetékeseknek, azt ítéljék meg önök, tisztelt olvasók!

Azonban nem leszünk talán még sem szerénytelenek, ha azt mondjuk, hogy büszkeség, öröm és jóleső megnyugvás tölt el bennünket, ha lapunk szépen bekötött öt évfolyamára tekintünk és abban lapozgatunk, mert úgy látjuk, hogy becsületes munkát végeztünk. Ez kétségtelenül nem a mi érdemünk s azt távolról sem akarjuk magunknak lefoglalni, de érdeme a mi igen tisztelt és nagyrabecsült munkatársainknak, a kiknek

lapunk felvirágoztatása körüli szives és fáradságos közreműködéséért ez úton is hálás köszönetünket fejezzük ki.

Ha lapunk ez évi folyamának tartalomjegyzékén végigtekintünk, úgy találjuk, hogy a szoroson vett tanulságos erdészeti, vadászati, állatgyógyászati és általános gazdasági kérdések ismertetésén kívül ott találjuk az erdészeti altisztek személyi és anyagi ügyeivel foglalkozó cikkeket, számos közhasznú, általános ismereteket terjesztő közleményt, kiváló íróktól szórakoztató elbeszéléseket és olvasóinkat is érdeklő hivatalos értesítéseket. A szerkesztői üzenetek rovatában, mely évről-évre nagyobb terjedelmet ölt, igyekeztünk minden hozzánk intézett kérdésre megfelelő és kielégítő választ adni s azt hisszük, hogy senki se panaszkodhatik a miatt, hogy kérdésére feleletet nem kapott volna. Sok olyan dolgot ismertettünk ebben a rovatban és sok olyan kérdésre adtunk feleletet, a mi nemcsak a kérdést-tevőt érdekelte, hanem általános érdeklődésre tarthatott számot s azért feleleteinket mindig úgy adtuk meg, hogy azt mindenki megérthette és javára, hasznára fordíthatta.

Iparkodtunk olvasóink minden jogosult kívánságának eleget tenni; így egyebek közt, miután többen panaszkodtak a miatt, hogy a lapot elrongyolódva kapják meg, a miről magunk is meggyőződünk, lapunkat néhány hónap óta már teljesen becsomagolyva küldjük. Ezenkívül többek óhajára egy idő óta nemcsak az altiszti, hanem az erdőtiszti személyzet létszámában eszközölt változásokat is közöljük. Minthogy azonban azt tapasztaltuk, hogy egyes hivatalok megfelelkeznek az erdészeti altiszti személyzet létszámában eszközölt változásokat lapunk szerkesztőségével közölni, felkérjük t. olvasóinkat, hogy ha azt látnák, hogy egyes kinevezéseket, vagy áthelyezéseket nem közlünk, sziveskedjenek azt velünk levelezőlapon tudatni, hogy a közlemény beküldésére az illető hivatalt felkérhessük.

Lapunk ebben az évben — hozzávetőleges számítás szerint — nagyobb tiszta nyereséggel fog végződni, mint a mult évben, a mely nyereség részint az előfizetők száma örvendetes emelkedésének, részint pedig a hirdetések szaporodásának tudható be. Minthogy a számadási könyveket lezárni még nem lehet, a nyereség nagyságá-

ról később fogunk beszámolni. Mint lapunk fejrovtában olvasható, a lap után származó tiszta jövedelem az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt altiszti alap javára fog elszámoltatni. Miután ez az alap — később meghatározandó módon — a lapunkra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni, ezért azzal a kéréssel fordulunk t. olvasóinkhoz, hogy lapunkra továbbra is előfizetni és más előfizetőket is gyűjteni sziveskedjenek. Az előfizetési díjak beküldésének megkönnyítésére postautalványt mellékelünk s kérjük az előfizetési díjakat mielőbb beküldeni, hogy a jövő évre nyomatandó lappéldányok száma felől tájékozva legyünk.

A karácsonyi szent ünnepek alkalmából zavartalan boldogságot, sok szerencsét és örömteljes ünneplést kíván tisztelt olvasóinak a
Szerkesztő.

Szalagalakú próbaterek.

Irtta: zsarolyáni Márton Sándor m. kir. erdőtanácsos.

Mintegy 7—8 évvel ezelőtt nagyobb terjedelmű egyenlőtlen faállománynak becslését kellett felülvizsgálnom s erre csak rövid idő állott rendelkezésemre. A nehézhelyzet sokszor ad kiségitésre alkalmat. Ily kiségitőként tünt fel előttem, hogy következő eljárást alkalmazzam.

Az erdőt csak nagyjában ismertem s ezért a mint beléptem, nem lévén időm a próbatérül szolgáló átlagnak kikeresésére, kihuzattam egy mérőszalagot s egy helyben vágott egy öles pácát a mérőszalag mellett,

hol jobbról, hol balról tartattam s a melyik fa az egy ölsávba jobbról-balról bele esett, mellmagasságban megmértem, hosszát s egyéb tulajdonságait megbecsültem stb.

A szalagot arra huzattam tovább, a merre átlagot láttam. Kanyarodtam is a szalaggal, majd a közbeeső jobb részletekben a fák méreseit külön jegyeztem fel. A szalaggal egészen kényelmesen, zeg-zugosan, tetszés szerint folytathattam az eljárást s közben meg is szakíthattam.

A szalagkihuzás számát feljegyeztem s ezt kettővel szorozva, minden kitézés nélkül meg volt a próbatér nagysága s nem kellett átlagot keresgélnem, hanem volt a jóból s a rosszabból külön-külön feljegyzésem.

Ezután a felvett törzseknek méreteiből alakított csoportok szerint, próbafákat döntettem s az ezek után nyert eredmény, a felülvizsgálandó próbatereknek eredményétől sohasem mutatott 8%-nál nagyobb eltérést.

Az eljárás előnyeit az azóta szerzett tapasztalataimmal kiegészítve, következőkbe foglalhatom.

1. Nem szükséges az átlag állománynak kikeresésével sok időt eltölteni.

2. Az átlag állománynak sokszor oly nehéz felkérése, avagy téves és sokszor csak alig lehető kiválasztása, nem teszi kétséggé az eredményt.

3. A szalagalakkal nem vagyunk lekötve semmiféleképen. Haladhatunk arra, a merre jónak látjuk, például alulról fölfelé, ÉD. irányban, vagy felülről lefelé, KNy. irányban. Ha kettős útunk egymást keresztezi is, a keresztezés nem lehet nagyobb 4 □-ölnél s ebbe csak néhány oly fa esik, a mit kétszer vesszünk fel, a mi

TÁRCZA.

Alkonyat.

Irtta: Dánielné-Lengyel Laura.

Édes Lenkém!

Nem tagadom, nagyon jól esett kedves meghívásod és ha nem is fogadhatom el, azért éppen olyan hálás vagyok szereteted kifejezéséért, mintha ott ülnek a ti szép falusi udvarházatok verandáján és hallgatnám a két öreg hársfa suttogását.

Azaz mit beszélek, hiszen éppen mostani leveledben irtad, hogy az egyik hársfát a multkori szélvihar kidöntötte. Olyan szomorúak voltak aznap mindnyájan. Ámbár megvigasztalódtatok később, mikor láttátok, hogy egy kis új, friss hajtás sarjadt a kidőlt nagy lombos fa helyén s az egy pár centiméternyi hajtás egyre jobban erősödik.

A jó Isten adja, hogy lássátok lombos fává öregedni, hogy gyönyörködjeteK növekedésében, gyarapodásában, üljeteK gyermekeitekkel együtt árnyéka alatt.

Most pedig megírom, hogy miért nem mehetek el hozzátok, hűséges, baráti szeretetek napjában sütkérezni, boldogságotokban gyönyörködni. Mert meghalt a fiatal Málcsikné...

Ti persze nem ismertétek a szegény Málcsiknét, az én kis falum suszterének sápadt, köhögős feleségét. Azt a fáradt járású, szomorú szemű asszonyt, kiről bármilyen rongyos és összetört volt is szegény, mindig a Madonna-képek jutottak eszembe, de nem a boldog gyermeket isteni gyönyörűséggel és büszkeséggel tartó Madonnáé, hanem ama szenvedő, elkinzott, meggyötört anya képe, ki tudja micsoda fájdalmak várnak szívére, lelkére.

Ennek a Málcsiknénak az ura, ama különös ember-típushoz tartozott, melyből csodálatosképen minden magyar faluból találunk egy-két példányt. Ezek az emberek egy kicsit belekóstoltak a tanulásba, de náluk csodálatosképen még az a kis megszerzett tudás is csak kárt és szerencsétlenséget okoz. Mintha csak arra való volna, hogy a józan rendes paraszti gondolkozást felforgassa agyukban. Örökké elégedetlenkednek, örökké lázonganak. Állandóan világhódításon törnek a fejüket, a helyett, hogy szép csöndesen, szerényen dolgoznának szegény családjukért.

Mert az ilyen természetű férj mellett csupa martir asszony és gyermek él. Ők szenvednek a férj elégedetlenségeért, minden képzelt és valódi sérelemért. Ilyen martir asszony volt a szegény Málcsikné és ilyen martir-gyereK a szegény kis Juliska.

az egészre nem bir sohasem lényeges befolyással, legtöbbször pedig épen semmi különbséget sem okoz.

4. Nem kell próbatereket hosszadalmasan kitűzögetni.

5. Ritkább erdőben két öles rúddal is dolgozhatunk, a midőn két rudat alkalmazva, két átlalót is használhatunk.

6. Mindkét alapot használhatjuk; tudniillik az egész megbeesülendő állománynak akár kiterjedését, területét, akár pedig a törzs számaikat határozzuk is meg, egyenlő jó eredményt nyerhetünk; sőt csak a törzsszámot ismerve, a területre is következtetést vonhatunk.

7. Az átlag fákat — mivel nem vagyunk helyhez kötve — teljesen szabadon választhatjuk ki bárhol.

Felemlitem végül, hogy a próbafáknak méreteit következőleg szoktam kiválasztani:

Például: 20 cm. vastag van 15 darab,

22	«	«	«	7	«
28	«	«	«	20	«
31	«	«	«	40	«
32	«	«	«	45	«
33	«	«	«	72	«
34	«	«	«	111	«
35	«	«	«	127	«
36	«	«	«	156	«
37	«	«	«	146	«
38	«	«	«	179	«
39	«	«	«	143	«
40	«	«	«	130	«
41	«	«	«	95	«
42	«	«	«	90	«
43	«	«	«	105	«

Ha látnátok, hogy nézett néha reám nagy, szomorú félénk szemével. Hidd el, édes Lenkém, nincs rettentesebb dolog, mint egy ilyen mélységesen szomorú gyermekszempárba nézni. A felnőtt ember szenvedésénél, gyötrelménél még megvigasztalhatja valamiképen magát önzésünk, közönbösségünk, kétszínűségünk. És ki tudja, talán rászolgált, talán megérdemli mindazt, a mi vele történt?! Ám a gyermek?... A gyermek, ki ártatlanul fehér lélekkel, tiszta szívvel született, kit az Üdvözítő is válogatás nélkül hívott magához, nem nézte, hogy szentéletű főpapé, vagy rablógylkosé s a kis csemete csak azt látta, hogy gyermek s az ártatlanság lilium koszorúja ragyog homlokán és kitárta feléjük karjait, hogy minden kisededet szívére öleljen válogatás nélkül. Úgy van, a mint az Istenember minden kivétel nélkül hívta magához a kisedeket, úgy kivétel nélkül minden gyermeknek derült, boldog, szép életének kellene lenni.

Ám a kis Juliska! Én egyszer láttam, hogy ez a hatéves kis leány, — szinte borzadok leírni, — tördelte a kezét kétségbeesésében, úgy mint egy nagy ember. Ott állt az udvaron és ha száz évig élek, nem felejttem el ezt a rettenetes látványt, egy hatéves kis leány, kinek meg kellett ismernie az emberi kétségbeesés eme szörnyű mozdulatát. A kis Juliskának különösen elég oka volt a kétségbeesésre. Málsik uram részegen jött

44 cm. vastag van 71 darab,

45 " " " 81 " "

46 " " " 59 " "

50 " " " 35 " "

55 " " " 21 " "

61 " " " 2 " "

Vagyis 20—28 cm. vastag van 42 darab,

31—33 " " " 157 " "

34—40 " " " 994 " "

41—46 " " " 501 " "

50—61 " " " 58 " "

együtt 1752 darab.

Az első csoportból döntetni nem kell, mert elég, ha megbecsüljük a magasságot s azután az átmérő s törzsszám szerint kiszámítjuk az amugy is csekély fatömeget.

A második csoportból a páratlan átmérőjűekből döntünk 1—1-et s a párosszámú átmérőjűket, a páratlanok átlaga szerint vesszük.

A harmadik csoportban minden párosból egy-egy mintafát döntetünk s a páratlanokat a párosak átlaga szerint vesszük.

A negyedik csoportnál ismét páratlanokból egy-egy mintafát.

Az ötödik csoportnál 1 darab 50 cm.-es s 1 darab 55 cm.-es törzset döntetünk, a 61 cm.-es vastagokat pedig minőségük szerint a felvételtkor megbecsüljük; így pontos adatokat nyerünk arról az 5.6 kat. hold területen álló fatömegekről, a melyen szalagalakban a fenti fák állottak. Hogy a szalagon álló fák felvételekor a fanemeket is el kell különíteni, azt talán felesleges fel is említenem.

haza a korcsmából és tört, zúzott, rombolt bent mindent, a mit a szegény Málsikné nagynehezen varrással összeszerzett.

Mert a szegény asszony dolgozott éjjel-nappal. Dolgozott még akkor is, mikor a varrógépjének berregését sem igen lehetett hallani a köhögéstől. A halálos láz vörös rózsái ragyogtak arcán, de mikor a kis lányára nézett, ez a vézna, lefogyott nyomorúságos asszony csodaszép lett, olyan láng gyult ki szemében, mely földöntúli széppé varázsol minden asszonyi arcot: az anyai szeretet lángja.

A mult héten azután meghalt a szegény Málsikné. Megkönyörült rajta a jó Istene, a hogyan a falusi nép mondja. Nem szeretek temetésre járni, s mikor már-már mindennek vége vala, csak akkor mentem el az üres házba. Málsik uram bűt felejteti elment a korcsmába, a kis Juliska meg ott ült a földön, a kezében egy darabka pogácsa, valami jó szomszédasszony nyomhatta a kezébe. Csöndesen majszolgatta a pogácsát, de szeme mereven a varrógép felé nézett, a hol édesanyja szokott ülni. Alig vette észre, hogy beléptem.

Én azt hiszem, legjobb cselekedeteink azok, melyek tisztán, mintegy lelki kényszerből fakadnak. Mikor bejöttem a házba, csak látni akartam a szegény gyermeket s egypár szót szólni hozzá. Most egyszerűen meg-

Ezt az eljárást nem vettem át senkitől sem s nehogy valaki mástól átvettnek gondolja, (a mint egy másik esetben, más eljárásomra nézve már megtörtént) fel- említem, hogy 1904. vagy 1905. évben szerencsés voltam Fekete Lajos miniszteri tanácsos, nyugalmazott erdészeti főiskolai tanár úrral néhány napot együtt tölteni s ekkor előadván eljárásomat, nagy örömömre szolgált, hogy ő is gondolt ilyenre s eljárásaink csupán némi részletekben tértek el.

Drágasági és családi pótlék.

Lapunk előbbi számában ismertettük az állami alkalmazottaknak a drágasági és családi pótlék engedélyezése érdekében megindított mozgalmát, ismertettük a pótlékoknak azt a mértékét, a melyet az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» mint minimálisat a kormányhoz benyújtott emlékiratában megjelölt, közöltük a miniszterelnök úrnak a memorandum átnyújtása alkalmával hozzá intézett beszédre adott válaszát, ismertettük a pénzügyminiszter úrnak a képviselőházban tett nyilatkozatát s utóbbiakból azt a következtetést vontuk le, hogy a tett kijelentések után nyugodtabban nézhetünk a jövő elé s egyben annak a reményünknek adtunk kifejezést, hogy lapunk legközelebbi számában már arról is beszámolhatunk, hogy mit kaptunk, vagy legalább is arról, hogy mit fogunk kapni.

Ez az ígéretünk készlet bennünket arra, hogy a drágasági és családi pótlékok kérdésének jelen állását ismertessük.

Nagy és keserves csalódás érte az állami alkalmazottakat! A miniszterelnök és pénzügyminiszter urak kijelentései alapján már mindenki beleélte magát abba s biztosra is vette, hogy a kormány az elviselhetetlen drágaság enyhítése czéljából állandó drágasági pótlék engedélyezésével, a családost tisztviselők helyzetén pedig még ezen felül családi pótlék adományozásával fog segíteni. S ime, mi történt? Az, hogy drágasági pótlékok egyáltalán nem kap senki s csupán a Budapesten élő azok a kisebb javadalmazású állami alkalmazottak kapnak a folyó évre egyszersmindenkorra szóló csekély, alig számbavehető segítséget, a kiknek legalább egy gyermekük is van.

A pénzügyminiszter úrnak erre vonatkozó rendelete szerint a XI., X. és IX. fizetési osztályokba sorozott állami tisztviselők, az államvasuti rendszer IX., VIII. és VII. fizetési osztályba tartozó államvasgyári és állami kőszénbányászati tisztviselők és az állami kincstári elemi iskolai tanítók 200 korona, az állami díjnokok, az állami hivatalokban alkalmazott altisztek és szolgák, az állami hivataloknál állandóan alkalmazott napibéres szolgák, az államvasgyári és állami kőszénbányászati altisztek és szolgák, továbbá a pénzügyőri legénység tagjai 100 korona egyszersmindenkorra szóló segélyben részesülnek. A segély családi pótlék jellegűvé válik az által, hogy mindazok kapják, a kiknek gyermekük van, tekintet nélkül a gyermekek számára vagy pedig gyermekek hiányában hitelesen igazolják, hogy legalább két családtagot tartanak el. A női alkalmazottak is megkapják a pótlékokat, ha gyermekük van, de nincs férjük.

fogtam a kezét és azt mondtam: jösz velem Juliska? A gyermek gyöngéden, lágyan kezemre hajtotta fejét és szó nélkül megindult oldalamon. Megüzentem Málesik uramnak, hogy a gyermek ezentúl velem marad; természetesen örömmel beleegyezett.

Jó, szelíd, csöndes gyerek, kit a sok szenvedés megtanított az alkalmazkodásra. Fekete ruhát csináltattam neki és mindennap beszélek neki édes jó anyjáról, ki már boldog az üdvezültek paradicsomában. A gyermek nagy, tágranyított szemmel hallgat, már mintha tünni kezdene arczáról a szorongás, a félelem kifejezése, meglátod, nemsokára mosolyogni, kacagni is fog a kis Juliska úgy, mint a többi gyermek.

Ezért nem mehetek hozzád az idén nyaralni. Juliskát nem hagyhatom el. És hidd el, nemesak neki van szüksége én reám, de nekem is ő reá.

Azt kérdezted a mult leveledben, nem bánt-e nagyon a magány, nem félek-e az egyedüllettől, az alkonyattól? Akkor nem feleltem kérdésedre, most azonban azt mondom: igaz, nem valami mulatságos dolog egy kis tót falu tanítókisasszonyának lenni, de még mindig százszor jobb, nemesebb, igazabb ez az élet, nem az a másik, melyet mint előkelő úri kisasszony éltem. Igaz, hogy nagyon egyszerű, néha sivár, máskor önző, primitív lelkek vesznek körül, de még mindig jobb itt, mint ott volt, a hol a gazdag, előkelő úri kisasszonyt

szerelmes vőlegény, önzetlen barátok, barátnők serege vette körül, hogy a szerencsétlenség első percében, mint a villám elhagyja mind. Csak te voltál a kivétel, kedvesem, te velem maradtál akkor is, mikor az élet már mindenből kifosztott, mikor szerencsésnek kellett tartanom magamat, hogy ide kerülhettem ebbe a kis tót faluba tanítónőnek.

És most felelek a másik kérdésedre is. Igenis eddig fáztam kissé a magánytól, a szürkülettől, az egyre jobban közeledő öregségtől. De most már nem félek. Van valakim, a kiért éljek, a kinek szüksége van reám, a ki nálam nélkül elpusztulna. Most látom, hogy a nőnek nem elég a jól végzett kötelesség tudata, csak akkor van czélja életünknek, ha van valakink, ha szeretünk valakit. A sors mindenből kifosztott; azt hittem, robot munkában fogom tölteni életemet, de most hozzám simul egy gyöngye gyermektest, felém nyul egy gyámoltalan kis kéz... És én boldog vagyok, hogy van kiről gondoskodnom, van kiért élnem.

Nem mehetek hozzád, egyetlen jó barátnőm, mert Málesik Juliska itt van nálam és nem hagyhatom el. De azért a régi szeretettel ragaszkodik hozzád, férjedhez, gyermekeidhez

Judit.

*

Sürgöny: «Juliskával együtt várunk. Jöjj azonnal.

Lenke.»

A pénzügyminiszteri rendelet értelmében az összes igényjogosultaknak a segélyt, mely a folyó 1911. évre szól, december hó 20-ikáig okvetetlenül ki kell utalványozni.

Ez — mint a rendeletből is kitűnik — nem drágasági pótlék, s nem az, a mit a kormánynyilatkozatok után remélhettünk és joggal várhattunk s még kevésbé az, a mit a mai drága viszonyok közt az állami alkalmazottak méltán megérdemelték volna. Sőt ellentétben áll a kormányhoz benyújtott memorandumnak azzal a két sarkalatos alapelvvel, hogy t. i. minden tisztviselő és alkalmazottnak, tehát úgy fővárosi, mint vidéki, nőtlen és nős, családos vagy családfenntartó és a nyugdíjasok részére is drágasági pótlék engedélyezendő és minden családos tisztviselő és alkalmazott, tehát a gyermektelen nők és családfenntartók is kapjanak családi pótlékot. De nagyrészt ellentétben áll azokkal a kijelentésekkel is, melyeket egyfelől a miniszterelnök úr az egyesület küldöttsége előtt, másfelől és különösen a pénzügyminiszter úr a képviselőházban tett.

A családi pótlék kérdése, mely törvényhozási tárgyalás alá fog még kerülni s mely előreláthatólag 1912. évtől fog engedélyeztetni, — értesülésünk szerint — már kedvezőbb megoldást nyer, a mennyiben terve van véve, hogy ebben úgy a tisztviselők, mint az altisztek és szolgák egyaránt fognak részesülni, tekintet nélkül arra, hogy a tisztviselők milyen fizetési osztályba tartoznak, az altisztek és szolgák pedig mennyi fizetést élveznek, hanem mindegyik a gyermekek száma szerint fog családi pótlékot kapni. A tisztviselők — hír szerint — egy gyermek után évi 200 korona, két gyermek után évi 400 korona, három és ennél több gyermek után évi 600 korona, — az altisztek és szolgák pedig évi 100, 200, illetőleg 300 korona családi pótlékban fognak részesülni.

Ez a tervezett családi pótlék annyiban igazságos, hogy sem a tisztviselők, sem az altisztek és szolgák csoportjában nem tesz különbséget gyermek és gyermek közt, hanem ugyanabban a csoportban minden alkalmazott legyen az II. osztályu, vagy I. osztályu altiszt, minden gyermek után ugyanolyan összegű családi pótlékot fog kapni, másrészt azonban nem tartjuk méltányosnak, hogy a 6—8 gyermekkel megáldott állami alkalmazott is csak annyi családi pótlékot kapjon, mint az, a kinek három gyermeke van. Ha már a családi pótlék a gyermekek száma szerint változik, akkor ezt nem volna szabad csupán három gyermekig terjeszteni, hanem minden gyermek után egyformán kellene azt engedélyezni, különösen nálunk, magyar állami alkalmazottnál, a hol az Egyke rendszere úgyszólván hatalmasan kezd terjedni s a hol valóban ritkaság számba megy már, hogy valakinek háromnál több gyermeke legyen. Az államnak tehát — nézetünk szerint — nem volna szabad a családi pótlékok engedélyezésénél már három gyermeknél megállani, mert ezzel csak büntetné a több gyermekkel bíró családokat, holott éppen ez utóbbiakat kellene különös gondozásában részesíteni. Hiszen az államnak elsőrendű érdeke, hogy a népesség szaporó-

dását elősegítse; ha azonban a családi pótlékok engedélyezését ilyen szűk korlátok közé szorítja, úgy éppen ellenkező célt fog vele szolgálni.

Vadállatok paradicsoma.

A természetes védpark-mozgalom.

A természeti emlékek védelme és a természetes védparkok létesítése iránt Európaszerte megindult mozgalomnak élénk visszhangja támadt legutóbb nálunk is s talán nem alaptalan a remény, hogy a közel jövőben megfogható testet is ölt. Svájc nagy természetes park-rendszere most áll megvalósítás előtt. Németország pedig három nagy természetes parkot készül a közel jövőben megalapítani. Nem vesztgegel e téren Ausztria sem s valóban a természet minden igaz barátja melegen kell, hogy üdvözlje ez eszmét, hogy ez a nagy kulturális feladat, mely különösen az állatvilág csodálatos és vonzó életét megfigyelésünkhöz közelebb hozni szándékozik, ez az igazi békemű hazai talajunkba is átültetést nyerjen, annál is inkább, mert az egész oly csekély áldozatokkal jár, melyek alig állanak arányban azzal a nagy erkölcsi nevelő és nemesítő hatással, a melyet maga az intézmény képvisel. Jele az, hogy például a Stuttgartban székelő «védpark-egyesület» tagjaitól alig kíván többet évi 2 korona 50 fillér befizetésnél. Pedig a hasonló védparkok előnyeit mily csábítólag mutatja élénk Amerika példája, a világhírű Yellowstone parkban.

A Yellowstone Park 8671 négyszögkilométer területet foglal magába s így méltán úgy tekinthető, mint a világ legnagyobb vadaskertje, csak abban különbözik mégis a tulajdonképeni parktól, hogy nincs bekerítve, s hogy a vadak mesterséges etetését nem ismeri, a mivel elejét veszi a vadállomány túlszaporodásának és elfajzásának, melynek vérfelfrissítése különben is változó fajok természetes párosítása útján történik.

Mint hogy pedig üldözésnek ki nem tett szabadon élő vadak elvesztik bizalmatlanságukat az emberek iránt s igen szelidekké és barátságosakká válnak, ennél fogva a Yellowstone Park ideális alkalmat szolgáltat arra, hogy a vadat magára hagyott, természetes életmódjában tanulmányozzuk. S valóban a park minden alkalmas pontján nemcsak hogy minden fajta vaddal találkozunk, növényevőkkel és ragadozókkal kisebb-nagyobb csoportokban, hanem oly közel jutunk hozzájuk, hogy szinte kísértetbe jövünk megsimogatni, tenyerünkbe etetni őket, vagy éppen eljátszozni velük. Az egész tehát olyan, mint egy állatkert, a hol szabadon járnak-kelnek a vadak s megszokott szelidségüket nem veszítik el.

Ez viszont magával hozza, hogy a vadak ez Eldorádójában a táj szépségei is szabadon érvényesülhetnek, fák és virágok kölcsönöznek megfelelő foglalatot az erdő vadjainak, melyek otthonukból kiragadva minden jellegzetességüket elvesztenék különben úgy, hogy a táj hangulatosságát itt csak fokozza a vad jelenléte.

A Yellowstone Park faunája tehát természetesen tük-

rözi vissza a táj jellegét is. A «Grizzly» medve (*Ursus horribilis*) nehézkes lompos alakjában, mely távolról úgy néz ki, mint egy faragatlan, ormótlan tuskó, szinte viszontlátjuk a Rocky Mountain-hegység zord szakadékait, a vadon sziklagerinczet, a melyet sötét tülevelű erdők koszorúznak. S ez őserdők titokzatos magányának nincs bájolóbb képe, mint az agancsos szarvas nesztelenül átsuhanó alakja, a mint óvatosan bukkan fel hirtelen az árnyas sűrűségből, mint egy erdei tündér s ép oly nyomtalanul tűnik ismét tova. Sokszor egész észrevétlenül toppan elénk s áll szoborként megmerevedve, míg fakora vedlett szőre összefoly a hervadó lomb rőt színével s agancsai görcsös ágakat mutatva tévesztenek meg. Ily állótözetben biztos a fölfedeztetés ellen, úgy hogy egész közel hagyja jönni magához az embereket, mielőtt a megroppanó galyak halk neszére tovább iramlana.

A hegyesücsök nagyszerű, imponáló fönségét az aransyas képviseli, mely megközelíthetlen magas és meredek sziklákon fészkel. A nap fényétől övezve nyugodtan és méltóságosan kering a királyi madár a végnélküli kék űrben, feje fölött a felhők fehér kárpitjával, mint a havasok tiszteletet parancsoló, hatalmas ura. A sást, de különösen a kopasz sást mint az Egyesült Államok symbolikus szent madarát az amerikai vadászok különös kiméletben is részesítik.

Sík puszták végtelen világát varázsolják elénk a fűrgé antilopok s főképp a villás szarvú antilopok, a patásoknak ez az Északamerikára szorító csoportja, mely középhelyet foglal el a szarvas és agancsos kérődzők közt. Mint a szél úgy robognak el ezek villámgyorsan szemünk előtt s pillanat alatt eltűnnek a láthatárról, mintha a föld nyelte volna el őket. Ők az amerikai kontinens leggyorsabb lábú állatai, melyek kijátszanak minden üldözést. Világuk a végtelen rónák szabadsága, mely nem ismer határt és korlátokat. Előre álló nagy gazella-szemeik egyszerre áttekintik a messzeséget, veszély esetén hosszú fehér szőrük felborzolásával adnak jelt, melynek távolba sugárzó fénye úgy hat, mint a tükör csillogása. Természetesen ez a jelzési mód csak a messze terülő síkságokon lehetséges.

De a Yellowstone Park patakokban és forrásokban is gazdag, ép úgy, mint tavakban, minélfogva a vízi fauna is lényegesen befolyásolja a vidék karakterét. Hogy is volnának nélkülözhetők a kákás tó színén uszkáló kacsák, a kanadai ludak, melyek karcsú fekete nyakukat mint valami hosszú növényindát nyújtogatják ki a nádas vízből. A sirályok röplése is gyönyörködteti szemünket, a mint fehér ködfoszlányokként surolják a vizet, valamint a himbáló fehér pelikánok, melyek mint hömpölygő jégtorlaszok uszkálnak fel-alá a hullámokon. Kiegészítik aztán az erdő képét a madarak trillái, az ágakon kuszó és fogódzkodó mókusok tornázásai. A kedves és eleven állatkák villámgyorsan ugrándoznak a ledöntött fatörzseken ide-oda, farkukig eltűnnek valamely hasadékba, meg újra előütögetik fejüket. Ellepik az út szélén elszórt takarmányt s

ügyesen bujkálnak a lovak patái és a forduló kerekek között.

Nem csekély mértékben mulattatók aztán a gyanútlan mormoták játéka is, melyek a tisztások barlangjaiban és földhasadékaiban vonják meg magukat s előszeretettel melengetik a napon rozsdavörös, hamvaszürke vagy földbarna bundáikat, a mikor alig különböztethetők meg a vakondoktúrásoktól, fatönköktől, sziklagörgetegektől, míg csak hirtelen meg nem mozdul bennök az élet, a mikor aztán «mintha lába kelne valamennyi rögnek» — Arany János szavai szerint — «szanaszét görögnek».

A természetnek azt a csodálatos tüneményét, hogy az állatok színe hogyan hasonul át az őt környező természethez, a mit «mimikri» név alatt ismer a tudomány Darwin óta, mint a faj önvédelme és öfenntartása leghathatósabb fegyverét, különösen tapasztaljuk a nyulnál, melynek ezüstszürke bundája fekete fülhégyeivel kiváltképpen hasonlít a vizmosott partok homokjához.

Mindezek az állatok tiszták, éberek és barátságosak mindaddig, a mig nem üldözik vagy fenyegetik őket. Maguk a medvék is, az emberekkel való huzamos összehozás folytán egészen kivetkőznek vad és bizalmatlan természetökből s zavartalanul engedik magukat megfigyelni, sőt úgy a fekete, mint a «Grizzly» medvék vagy «silver tip»-ek naponkint megjelennek a «hottelek» előtt, hogy a konyhahulladékokat átvegyék. Mulatságos topogással jönnek, miközben a nyáluk már előre foly a kijárandó jó falatokra. Különösen kedvesek a kis bocsok, melyek egész produkeciókat rögtönöznek a publikum előtt, úgy eljátszadoznak, mint a gyermekek, végig hempergőznek, birkóznak, pofozkodnak, de a legkisebb zajra megrémülve hanyatt-homlok kusznak fel a legközelebb eső fára, melynek lábánál aggódó anyjuk őrt áll fölöttük. De mihelyt elmúlt a veszély, félrevetik a gondot s megkezdődik újra a játék, a vidám tornázás, mászkálás és birkózás. Alig néhány lépésnyi távolságra a közönségtől folyik le mindez, se rács, se sövény, se kerítés nem választja el a vadon lakóit a civilizált emberiségtől. A leírhatatlan öröm és élvezet, melyet a természettel és teremtményeivel való fcsztelen és közvetlen érintkezés biztosít az amerikai népnek, legvonzóbb tulajdonsága a Yellowstone Parknak.

A természetnek és az embernek közelebb hozása egymáshoz, az egészséges társadalmi fejlődésnek is legbiztosabb alapja és záloga. Ezt a czélt Amerikában hathatósan szolgálják a nemzeti parkok. Más kérdés aztán az, a mi p. o. Németországon is most komoly kritika tárgyát képezi, hogy vajjon a vadállománynak túlságos szelidsége, mely emlékeztet az állatkertek lakóira, hasznára van-e ez ügynek? Sokan vannak abban a nézetben, hogy kár volna a természeti állapotban levő vadállatotkat fél házi állatokká szelidíteni, habár a módot mindenestre meg kell adni arra, hogy megfelelő távolságból kényelmesen megfigyelhetők legyenek, mert mindenestre az állatok eredeti ösztöneinek, szokásainak és

karakterének hű fenntartása és megőrzése szolgálatja a legfőbb ingert ily intézményeknél.

V. S.

Néhány szó a mi kis segéd munkásainkról.

Most, a mikor már hideg szél süvölt át az erdőn és mezőn, a mikor már fehér lepellel van borítva a táj, sokat nyomorognak a mi lantos kis barátaink. Ugyan kik azok? Napsugaras tavaszi reggelen ki köszönt legkorábban bennünket? Azt hiszem, mindenki könnyen kitalálja, hogy ők, a légi kis szárnyasok! Nem tudom, hogyan is boldogulnánk nélkülök? Ők azok, a kik fáradhatatlanul pusztítják a kártékony hernyókat és rovarokat s a hol bántatlanul élnek, meg is látszik áldást hozó munkájuk, mert gazdag termés van az ily gyümölcsösben. S sokan mégis oly mostohák irántuk. Pedig nagyon kevés áldozatba kerül gondozásuk, mert megelégszenek a legapróbb hulladékkal és nincs olyan szegény ház, a melynek asztaláról kenyér, burgonya, stb. morzsa ne juthatna részükre. Állandó vendégei ők télen az oly udvarnak, a hol a jó szív nekik is juttat valami csekély eledelt. Majdnem pontos időben jelennek meg naponta az etetőhelyeken s ha jóllaktak, víg csicsereggel repülnek tovább. De az etetőhelyekről, még nyáron se távoznak messze és ha mesterséges oduk vannak felállítva, azt foglalják el legörömostebb s aztán a szaporodásuk is oly kedvező, hogy egy nyáron 2—3 ivadékot is produkálnak egy-egy fészék lakói. Tapasztalatból mondom, mert tizenhat évi gondozásomat nagyon meghálálták. Községünkben senkinél sincs olyan gyümölestermés, mint a mi kertünkben, de meg oly élénk s kedvessé teszik nyáron át házunk tájékát, hogy az dalsarnoknak is beválnék. A madarak etetését lehetőleg gyermekeinkkel végeztessük, hogy ez rövid idő alatt mintegy második szokásukká válják. De üdvös munkát végeznének a néptanítók is, ha az iskolás gyermekeket hozzá szoktatnák a madarak etetéséhez. Minden gyermek tarisznyácskájában akad egy maréknyi morzsa, melyet, ha kiszór az iskola-udvarának egy erre kijelölendő helyére, sok éhező kis szárnyas jut eledelhez.

Bereg megyében, a gróf Schönborn uradalmához tartozó községekben már a 80-as években felhívták a nép figyelmét a madarak védelmére. Maga az uradalom és annak alkalmazottai jó példával jártak elől madár-etetőházikók építésével, stb., úgy, hogy a nép közt, már mintegy szokássá vált, lakóházak építése alkalmával, az eresz alá deszkát erősíteni, a mi a madarak téli etetőhelye lett. Vagyonosabb pórasszonyok kendermagot, kölest, tökmagot, stb. is tesznek félre a téli etetésre, direkt e kis munkások részére. Ott vásott kölyök nem akad, a ki a madarat megfogná, avagy kinozná, mert maga a szülő keményen megbünteti az ilyen gyermeket.

Egyes vidéken, (akár csak nálunk, a hol maguk a tanítók is, ha a madárvédelemről van szó, azt felelik, hogy nincs időnk még azt is tanítani), sok szó fog még elhangzani a madárvédelemről, a mig megszivelik és

belátják annak üdvös voltát. Bizony, nem mindenki van jó szívvvel s könyörületességgel megáldva; a mostani önző kor embereit arra még tanítani kell!

Olyan vidéken, a hol az intelligencia nem törődik a madárvédelem ügyével, nekünk, erdészeti-altisztek nejeinek kell jó példával elől járni, s ha már házunk személyzetét rá szoktattuk a nemes cselekedetre, akkor forduljunk szomszédainkhoz s világosítsuk fel őket annak hasznosságáról. A jó példa ragadós s ha már 2—3 szomszédnál látnak mesterséges fészket, rövid időn belül utcasornak lakói fogják azt utánozni. Különb e téren sem marad el a jó tettnek jutalma s bizony nagyon megérdemlik e parányi jószágok az emberek gondozását!

J. G. Margit.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Egy új takarmánynövény. Németországban és hazánkban egy új takarmányféle növény meghonosítására tettek eredményes kísérletet; ez a növény az Amerikából importált «Helianthus salsifis.»

Néhány igen használható vadtakarmányféléseink ma már szinte megszünteti ugyan a takarmányhiányt és a fővadak kéreghántását, de minden előnye és jósága ezeknek a növényeknek teljesen háttérbe szorul az Ausztriában már nagyban termelt «Helianthus» jósága és kitünősége mellett.

A helianthus salsifis-nak gumós gyökere van s virágzása kezdetén, a mi szeptember hónapban történik: a növény szár magassága 1 m. 80 cm., a leveleinek hossza 20 cm., a levél szélessége 10 cm. A növény maga 3 m. magasságig nő, s már az első félévben nagyon jó menedéket nyújt a vadnak.

A növény sötétzöld, fűrészelt és apró piheforma szőrös levelei, valamint nedves szárai is kiváló vad és szarvasmarha-takarmányt szolgáltatnak.

A levegőn szárítva, kévékbe kötve elraktározva, megtartják tápértéküket egészen a másik aratásig.

A kísérleti telepnek (a hol ezt a növényt kipróbálták) talaja trágyázatlan volt, csekély értékű agyagos homok, alatta erős kövecses altalajjal, déli fekvésű s így a nap perzselő hevének kitéve; körülbelül 8 hétig kiadós esőt nem kapott; a fű a környéken a nap hevétől leperzselve, teljesen kiégve; a közeli bokrok, cserjék és fák levelei a kegyetlen forróságtól szinte összezsugorodottan lógtak alá a fákról; sőt a kísérleti telep közvetlen közelében lévő s a fagy és hőség iránt érzéketlen amerikai douglasfenyő tülevelein is nyomot hagyott a nap perzselő heve. Ez a rendkívül s tartós nyári és kései nyári saharai forróság 1908-ban a heliantus fejlődésére semmi káros hatással vagy befolyással nem volt. Ennek a növénynek a levelei és szárai kitünő állati és vadtakarmányt adnak: augusztus hó végével, a földtől felfelé körülbelül 30 cm. magasságban levághatók és a tő, kedvező időjárás mellett, abban az évben még egy termést adhat. Mindezen előnyeit és hasznosságát

azonban túlszárnyalja ennek a növénynek a gumós gyümölcse.

A gumós gyök hossza átlag 25 cm., de a 6—7 részre, illetve izekre osztott gumók eléri a 32—35 cm.-t is.

A legidőszakibb ültetése e növénynek e kései őszi, novembertől kezdve.

A helianthusnak, kedvező időjárás mellett, elképzelhetetlen mennyiségű gumós termése van, legalább is ötször dúsabb, mint a krumplinak.

A helianthus kitűnően díszlik minden talajon, legyen az nedves, vízenyős vagy száraz, agyag vagy homok, hideg avagy melegebb. Kitűnően díszlik árnyék és félárnyékban ép úgy mint a teljes napsütötte talajokon; legjobban szereti mégis a napos, homokos talajt; nagyobb terméseredmény elérhető a talaj ott, ahol lehet, trágyázandó.

A helianthus, úgy mint a csicsókát, csak egyszer kell vetni, ültetni, a rákövetkező években pedig csak szedni kell a termést, — úgy a lombot, mint a gumóit, mert a hol egyszer gyökeret vert, onnan azután nehezebb kiirtani, mint a taraczkot.

Jól előkészített és megmunkált talajon a vadtenyésztőket teljes mértékben ki fogja előgíteni. A sachalin tartalmú csicsóka és más egyéb eddig használt vadtakarmány-növények nem mérközhetnek vele.

A helianthus gumó nemcsak hizlálásra és vadtaplálásra, hanem kellemes ízénél fogva emberi fogyasztásra is alkalmas. Ízre leginkább a spárgához hasonlítható.

A helianthus féreg és kukac nem támadja meg, sőt mikroszkopikus vizsgálódások után is teljesen gomba-mentesnek bizonyult, a mit például a krumpliról éppen nem állíthatunk.

Téli hideg fagyban künnhagytam egy kupac gumót decemberben is és felszedés és elkészítés után legcsekélyebb elváltozást sem lehetett ízén észrevenni.

Nem adunk sok időt annak, hogy a nagy mezőgazdaságok felismerik e növénynek kiváló értékét és csakhamar meg fogják kezdeni nagyban való termelését.

A leghelyesebb és legsikeresebb ültetési időszak november, tavasszal pedig április. A teljesen fagymentes, vagyis a téli fagyásoknak ellenálló képességgel bíró gumóvagdalékok, bármily időjárás mellett is, november hónapban sikerrel ültethetők.

A gumóvagdalékok' alatt több vagy kevesebb 4—10 cm. hosszú vékony vagdalyványok vagy vastagabb gumódarabok értendők, a melyek mindegyike képes 1—2 erős, felsőleveles szárat hajtani és félméternyi hosszú, föld alatt futó, több gumóval bíró gyökeres indát eresztetni. Ezen tulajdonsága folytán a növény gumói felszedhetők és folytonosan előre haladva, az egész pagony vagy terület beültethető. Itt megemlíthetjük tájékoztatásul, hogy 1000 drb vagdalyvány ára 50 — ötven — korona és hogy az ültetés egy □ m. távolságra történjék.

Mint hogy mi magunk is kísérletezünk a helianthus salsifissal, az ültetés mikénti fogatosításáról és a ter-

mény, a gumók, úgyszintén a lomb, szár és levéltakarmánnyal való eljárásról készséggel nyújtunk útbaigazítást. A gumók nálunk beszerezhetők.*

A helianthussal végzett takarmányozás eredményeiről néhány értesítést nyilvánosságra hozunk:

Ő Felsőge vadászati intézősége Gödingből írja: «A múlt évben megrendelt helianthust bekerített földbe ültettük el; daczára azonban a kerítésnek a vadak nagyon is lelegették.»

A németországi vadászati védegyelet Berlinben írja, hogy a vadak előszeretettel fogadták takarmányul a helianthus gumókat és szárait.

Scholz cs. és kir. udvari vadász írja Gutenhofból, hogy a helianthus ültetéseket szörmés és szárnyas vadjai teljesen leették, daczára, hogy azt 1½ m. magas kerítéssel vette körül.

Zempléni Lászlóné úrnő, hercegi uradalmi intéző neje, ki ezt a növényt évek óta tenyészti, a következőket írja:

«A helianthus a csicsókának egy változata, tenyészfeltételei, illetve igénytelensége ugyanaz. Hogy szárat föltakarmányozni érdemes-e, még eddig nem volt alkalmam kipróbálni, de annyi bizonyos, hogy gumója rendkívül jóízű, úgy emberi eledelnek, mint állati takarmánynak, de sertéslegelő céljaira is föltétlenül alkalmas.

Emberi eledelnek elkészítési módja végtelenül egyszerű; megtisztítva sós vízben megfőzik, zsirban piritott zsemlyemorzsával leöntik és sütőbe teszik, esetleg tejföllel leöntve. Ha csakugyan igaz, hogy szára, mely tényleg óriási tömegű, állati takarmánynak értékesíthető, úgy föltétlenül egy igen-igen értékes új takarmányfélével van dolgunk, mely megérdemli, hogy minél többen kísérletezzenek vele.»

A herceg Fugger babenhauseni jószágigazgatósága Augsburgból (Bajorország) így ír: «a beszerzett helianthus palántákat az özek annyira lerágták, hogy már csak a szárgyök fejeit lehetett látni. Egy kis darabot utólagosan bekerítetttem; itt a növény magához tért és őszi a szár két m. magasságot ért el».

A helianthus salsifist a bécsi erdészeti növényvédelmi intézet vegytani laboratóriumában megelemeztek, és a szárrészben és leveleiben 16.99 % fehérjét, a gumókban pedig 13.5 % fehérjét állapítottak meg, míg a közepes erdei szénában 9.7 %, a legjobb szénában 13.5 %, a löhereszénában 12.3 %, a közönséges csicsóka földfeletti részeiben pedig csak 2.0 % fehérjét találtak.

A helianthussal beültetett fővadlegelőket be kell keríteni.

Az első aratásnál nyert zöld takarmányszárakat árnyékos, de levegő által járt helyen szárítjuk meg s ugyanolyan helyen raktározzuk el télire. Októberben másodszor lehet metszeni az addigra újból kihajtott leveles szárt.

* A beszerezni óhajtókat kérjük, hogy rendeléseiket cikkrónál Túrterebes (Ugoesamegye) idejében tegyék meg, mert a rendeléseket beérkezésük sorrendjében fogatosítjuk. A kereslet nagy s így lehet, hogy a kései rendelők gumót már nem kaphatnak.
Szlávik.

Egy hektár helianthussal beültetett területről 15—35—45,000 kg. zöld szártakarmányt lehet aratni.

Ha csupán szárát kívánunk tenyészteni, (gumó nélkül), még akkor is pótol ez mindenféle hazai takarmányféleséget. Azonban a helianthus gumók is igen ízletes és hizlaló tápanyagot képeznek. A legutóbbi vegyelemzés a helianthus gumóiban 4·97 % proteint, 0·24 % zsírt és 31·68 % különféle szerves anyagot talált. Felülmulja ez tehát tápértékben a krumplit és csicsókát is.

Az általunk termelt helianthustövek alatt, melyek 5—6-szor lettek kapálva s feltöltögetve, egy-egy bokorban 70—80—90, sőt 100 darab gumónál is többet találtunk.

József kir. herczeg ágyai uradalmának fővadászmeistere azt írja, hogy minden tő 30—40 drb gumót adott, a melyek sokkal nagyobbak, erősebbek és fejlettebbek voltak, mint a melyeket hozatott.

Dorner Béla m. kir. gazdasági főigazgató, a Gazdák Független Újságjában ez írta a helianthusról. «Én ezt a megfizethetetlen kitünő és minden várakozást és vérmes reményt felülmúló pompás takarmánynövényt minden magyar gazdának csak a legmelegebben ajánlhatom. Nagyuradalmak vadjaik részére termelik, mert őz, szarvas, däm vad és vadsertés lombos szárait és gumóit egyaránt szivesen, sőt láthatólag nagy előszeretettel fogyasztják. De nem csupán a szőrmés állatok, hanem a fázván, fogoly is szivesen eszi, mert gumóiban pompás erőtakarmányt talál.

Lehet a helianthust erdei legelőkön kívül, árok partokon, szakadékok, vizmosások, sőt az árok fenéken is termelni, a talajminémüsége iránt teljesen közömbös, s így csaknem mindenütt kitünő és tápdús vadtakarmányt szolgáltat.

A téli takarmánynak megszáritott leveles száracat az állatok mohón falják fel és jobban kedvelik mint zölden.

A száritott szár s főtetőhelyeken következő módon helyezendő el: a csendes, szélmentes helyeken, a melyeket a vad előszeretettel keres fel, 1—3 méternyre 3-szögben felállított, 1 m. magas villás ágakra kérgezett rudat erősítünk és arra a helianthusszárat az alsó — vágott — végével lefelé fordítva, tetőzet alakjában reá rakjuk.

Böhmerle cs. és kir. főerdőtanácsos a Frick-féle Rundschau egyik füzetében azt írja, hogy vétket követel az a vadtenyésztő és állattartó gazda, a ki e megfizethetetlen új takarmányt nem termeszt.

Végül meg kell még jegyeznünk és felhívni olvasóink figyelmét arra, hogy a legalább is 50 fajt számláló helianthus-féleségek közül a kereskedelemben tucatszámra van forgalomban különféle helianthusfaj, a melyek a virágkedvelők és kertészeknek megfelelők ugyan, de céljainkra teljesen értéktelen gyomot képeznek.

Számtalan kérdést intéztek már hozzánk, hogy mi lehet az oka annak, hogy ott a vad nem eszi a helianthust? A kérdést tevőktől, bekértünk az általuk termelt helianthuslevélből és virágokból és megállapítottuk, hogy a legtöbb helyen a Helianthus multiflora, Helianthus misuriensis, Helianthus de Notre, sőt egyes ese-

tekben a Helianthus tuberosus tenyésztett, melyek, mint nemes helianthus — kerültek eladásra.

A nemes (valódi) helianthust a vad nagy tápanyagtartalma miatt szereti; épen azért az első évben a termelési helyet okvetetlen be kell keríteni annál is inkább, hogy a fiatal ültetvény első évi teljes kifejlődésében ne hátráltassék és gátolva ne legyen. *Szlávik Nándor,*
nyug. főerdész.

Különfélék.

Épületek zsindelyfedését tűzmentessé tehetjük, ha a tetőt kétszer egymásután forró köszönkátárányal jól bekenjük, s arra azonnal vékony rétegben finomra zúzott téglaport szórunk. Néhány nap múlva, a mikor ez a réteg tökéletesen megszilárdult, még egyszer megismételjük az előbbi eljárást. Az így előállított szilárd réteg nemcsak a nedvesség behatolásától óvja meg a tetőzetet, hanem a mellett még minden tűzveszélyt is kizár, sőt a zsindely korhadását is megakadályozza.

Az élő sertés súlyát közvetlen mérlegelés nélkül is meghatározhatjuk. Megmérjük egy mérőszalaggal a sertés testének a kerületét a mellnél s hosszát a vállcsüctől a farktőig. A méterekben kifejezett testbőséget (kerületet) megszorozzuk önmagával, a kapott eredményt azután a méterekben kifejezett testhosszal, s ezt innét 87·5-el. A végeredmény adja a sertés súlyát kilogrammokban. Legyen pl. a testbőség 1·40 méter, a testhossz 1·20 méter, akkor a sertés súlya lesz: $1·40 \times 1·40 = 1·96 \times 1·20 = 2·35 \times 87·5 = 205·6$ kgr.

A meghatározás megbízhatóságára nézve lehet néhány próbát tenni, a mire a most bekövetkező disznóöléseknél jó alkalom kínálkozik.

Könyvismertetés. *Vezérfonal a rendőr- és védőkutya idomításához lélektani bizonyítékokkal* ezimen, a német Konrad munkájának fordításaképen jelent meg ez az érdekes kötet. Az illusztrált művet Sz. Panajott Sándor volt csendőrségi felügyelő fordította. A könyvből befolyó tiszta jövedelmet a létesítendő magyar csendőrségi internátus és a magyar rendőrkutya-egyesület javára fordítják. A kötet a Franklin-Társulatnál Budapesten, IV., Egyetem-utca 4. szám alatt kapható. Ára vászonkötésben négy korona ötven fillér.

Pálmák gondozása. Szobában a pálmák gondozása egyáltalában nem jár nehézséggel. Mindenekfölött arra kell ügyelnünk, hogy a pálma leveleit a por el ne lepje s rovarok meg ne támadják. E végből a leveleket gyenge szappanos vízzel gyakran lemossuk, a mi nemcsak a rovarokat tartja távol, hanem az annyira veszedelmes rozsdaképződést is megakadályozza. Télen át a szoba levegőjének nedvességtartalmát is biztosítanunk kell; ezt elérhetjük, ha egy tál vizet állandóan a kályhán tartunk. A nedvességtartalom egyúttal az ember egészségére is igen jó hatással van. A pálma életműködését

nagyon elősegíti az is, ha a pálmát porlasztó segélyével tiszta vízzel gyakran permetezzük.

A viaszt hamisíthatlanságára nézve a következőképen vizsgálhatjuk meg. Veszünk a megvizsgálandó viaszból két cm. hosszú, czeruzavastagságú darabkát, azt kis üvegben benzinnel leöntjük s két óráig nyugodtan állni hagyjuk. Ha a viasz valódi méh-viasz, akkor az üvegbe tett darabka apró táblákra csik szét; ha azonban mesterségesen készült, akkor a darabka egy tömegben, s változatlan marad. Ha végül a viasz csak részben van hamisítva, akkor a darabkáról leválik ugyan egy néhány táblácska, a tömeg nagyobb része azonban eredeti alakjában továbbra is megmarad.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi december hó második felére a következő időjelzést teszi közzé:

December havának hátralevő változási napjai 16—18—20—21—22—28- és 30-ra esnek. Ezek közül leg-erősebb hatásúak a 16-iki enyhült, a 18-iki szeles, esetleg viharos, majd újra hideg, a 22-iki változó esapadékkal, de inkább hideg, mint enyhült; a 28-iki szintén hideg jelleggel.

Hivatalos közlemények.

Bizonyítás vadászati kihágási ügyekben. Bennünket közelről érintő, érdekes határozatot hozott a m. kir. belügyminiszter úr 1910. évi 5207. szám alatt, egy vadászati kihágási ügyből kifolyólag. E határozat szerint vadászati kihágási ügyben csak az 1879. évi XXXI. t.-cz. 41. §-ában körülírt feltételekkel bíró és esküt tett erdőtisztek, erdőőrök és vadőrök vallomása fogadható el feltétlen bizonyítéknak. A belügyminiszteri határozat indokolása a következőket tartalmazza: A vármegye alispánja által a járás főszolgabírája elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete az annak alapját képező elsőfoku ítélettel együtt megváltoztattatik és vádlottak a terhükre rótt kihágás és jogkövetkezményei alól felmentetnek. Mert vádlottak tagadásával szemben a szóban levő cselekmény elkövetését panaszos I. Imre egyedül álló vallomással oly mérvben beigazoltnak tekinteni nem lehet, hogy arra megnyugvással marasztaló ítélet alapítható volna, mert csupán az 1879. évi XXXI. t.-cz. 41. §-ában körülírt feltételekkel bíró erdőtisztek, erdőőrök és vadőrök s azok is csupán, ha a szabályszerű esküt letették, tekinthetők oly közegeknek, kiknek egyedül álló vallomása is feltétlen bizonyítéknak tekintendő mindaddig, míg vallomásuk meg nem czáfoltattott.

★

Fogolytojások vétele. Tojáskereskedőnek azon cselekménye, hogy fogolytojásokat vesz, a vadászati törvény 30. §-ába ütköző kihágásban való részesség tényálladékát képezi. (A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 6352. sz. határozata.)

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti állászi létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A Személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Tavi Gusztáv nyugalmazott miniszteri tanácsosnak, a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuttfárság igazgatójának és törvényes utódainak, az erdő- és mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar nemességet «Ferenczfalvi» előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt, Bécsben, 1911. évi november 24-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Klauen-Héderváry Károly s. k.

★

A m. kir. földmivélsügyi miniszter dr. Huszár Lajos losonci orvost Breznóbányára m. kir. kincstári erdészeti orvossá nevezte ki.

★

A m. kir. földmivélsügyi miniszter Zadrazil János m. kir. erdőmérnök-gyakornoknak állásáról való lemondását elfogadta.

★

A m. kir. földmivélsügyi miniszter a vinkovezei kir. főerdőhivatal kerületében alkalmazott Orsolics György kir. főerdőőrt állandó nyugalomba helyezte.

★

A m. kir. földmivélsügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte Ocsárd Károly m. kir. erdőtanácsost Nagybányáról Gödöllőre (főnökhelyettesnek), Burdats János m. kir. erdőtanácsost Ungvárról Nagybányára (főnökhelyettesnek), Mike Imre m. kir. főerdőmérnököt pedig a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületéből, Abrudfalváról Nagybányára (ellenőrködőnek), továbbá a nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál Radó Pál m. kir. erdőtanácsost a pénztárosi teendők ellátásával, az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál Lánczy Antal m. kir. főerdőmérnököt a pénztárosi teendők végzésével, Kelen Gyula m. kir. erdőmérnököt pedig az ungvári m. kir. erdőgondnokság vezetésével bizta meg.

★

A m. kir. földmivélsügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte Merényi Gyula m. kir. erdőtanácsost Tótsóvárról Kolozsvárra (főnökhelyettesnek), Würsching Frigyes m. kir. erdőtanácsost Orsováról Zsarnóczára (pénztárosnak), Nagy Károly m. kir. erdőtanácsost Lugosról Orsovára (főnökhelyettesnek), Pekete János m. kir. főerdőmérnököt Pancsováról Lugosra (ellenőrködőnek), Koller János m. kir. főerdőmérnököt Bródról Zsarnóczára (ellenőrködőnek), Hajdu Dezső m. kir. erdőmérnököt Zsarnóczáról Szélaknára (erdőgondnoknak), Erdey János m. kir. segéderdőmérnököt pedig Zsarnóczáról Lugosra (az erdőigazgatóság központi szolgálatához).

★

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Röhrieh Márton m. kir. erdőtanácsost Kolozsvárról Zsarnóczára, Béky Albert m. kir. főerdőmérnököt Szászsebesről Kolozsvárra s megbizta a zsarnóczai, illetőleg a kolozsvári erdőrendezőség vezetésével, továbbá áthelyezte Szecskey Dezső m. kir. erdőmérnököt Szomolnokhutáról Tótsóvárra és ideiglenesen megbizta az ottani erdőrendezőség vezetésével, végül Jánosi Pál m. kir. segéderdőmérnököt ideiglenesen megbizta a szászsebesi erdőrendezőség vezetésével.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte: Pataky József m. kir. főerdőmérnököt Breznóbányáról Szászsebesre (az erdőhivatal központi szolgálatához), Fritsz Rezső m. kir. erdőmérnököt Dobrócsról Breznóbányára (ellenőrködőnek), Muttnyánszky Jenő m. kir. segéderdőmérnököt Selmeczbányáról Bródra (erdőgondnoknak), Rónai György m. kir. segéderdőmérnököt Selmeczbányáról Kisgaramra (erdőgondnoknak), Komán Artur m. kir. segéderdőmérnököt Selmeczbányáról Havasközre (erdőgondnoknak), Pilz Alfréd m. kir. segéderdőmérnököt Besztercebányáról Dobrócsra (erdőgondnoknak), továbbá ifj. Benkő Rezső m. kir. segéderdőmérnököt Lugosról Máramaroszigetre, Fábián János m. kir. erdőmérnökjelöltet pedig Máramaroszigetről Szászsebesre (központi szolgálatba).

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte Gura Károly m. kir. erdőmérnököt Biszteréről Szászsebesre (pénztári ellenőrnek), Vollnhofer Pál m. kir. erdőmérnököt Geletnekről Liptóújvárra (ellenőrködőnek), Klimkó Gyula m. kir. erdőmérnököt Dalbosfalváról Parasznyára (erdőgondnoknak), id. Szabó Kálmán m. kir. segéderdőmérnököt Óasszonyrétről Biszterére (erdőgondnoknak), Dienes Béla m. kir. segéderdőmérnököt Lugosról Dalbosfalvára (erdőgondnoknak), Törzs Artur m. kir. segéderdőmérnököt Tótsóvárról Szomolnokhutára (erdőgondnoknak), Bertram J. Albert m. kir. segéderdőmérnököt Zsarnóczáról Geletnekre (erdőgondnoknak) s végül Törzs István m. kir. segéderdőmérnököt Nagybocksórol Bustyaházára (pénztári ellenőrnek).

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte: Hubay Zsigmond m. kir. főerdőtanácsost Nagybányáról Máramaroszigetre (a m. kir. erdőigazgatóságához hivatalfőnöknek); Várnai Ödön m. kir. erdőtanácsost Kolozsvárról Orsovára (a m. kir. erdőhivatalhoz hivatalfőnöknek); Nemes Károly m. kir. erdőtanácsost Lippáról Tótsóvárra (a m. kir. erdőhivatalhoz hivatalfőnöknek); Szabó József m. kir. erdőtanácsost pedig a vezetése alatt álló miniszteriumból Nagybányára (a m. kir. főerdőhivatalhoz hivatalfőnöknek).

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában Mol-

esányi Gábor m. kir. erdőmérnökgyakornokot m. kir. erdőmérnökjelöltté nevezte ki.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában Maróthy Emil, Valics János, Borbély Sámuel, Mamira József, Totth László, Modrovich Ferencz, Gösswein Lajos, Szy Dénes, Német Pál, Horváth Dezső, Papp Jenő, Berzenkovics Antal, Slijepcevic Illés, Brateljevic Mihály és Bevelaqua István erdőmérnökgyakornokot kinevezte erdőmérnökjelöltté.

*

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főnöke Bokor János, Orbán Károly és Dömse Antal erdőőröket m. kir. főerdőőrökké, Kromm Ferencz, Lokodi János I. oszt. m. kir. erdőlegényeket, valamint Makkai Sándor I. oszt. m. kir. segéderdőőrt m. kir. erdőőrökké, Edelhauser Vilmos, Pataki József és Szabó Lajos II. oszt. m. kir. erdőlegényeket I. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Udvardi József és Domokos János II. oszt. m. kir. segéderdőőröket I. oszt. m. kir. segéderdőőrökké, Dobos János, Szép János és Szakály Ferencz szakvizsgázott erdőőröket II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Kirchmayer István irodai napibérest pedig II. oszt. segéderdőőrre nevezte ki.

Továbbá Boér József m. kir. főerdőőrt a strézakereszisórai erdőgondnokság VI. számú védkerületéből a VII. számú nagyárpási védkerületbe Felsőárpásra, Szamosközy Bálint I. oszt. m. kir. erdőlegényt a VI. számú védkerületből a Szeráta tunsuj nevű VII. számú védkerületbe Felsőporumbákra, Horváth Nándor m. kir. erdőőrt a kovásznai III. számú hosszuhavasi védkerületből a vidrai m. kir. erdőgondnokság III. számú Kisaranyos balparti védkerületébe Czohára, Máris Szilárd I. oszt. segéderdőőrt a vidrai erdőgondnokság I. számú vidrisórai és dregitai védkerületéből a reketői erdőgondnokság felsőreketővölgyi IX. számú védkerületébe Dubulba és végül Szabó József m. kir. főerdőőrt a fogarasi erdőgondnokság sebesi tűzifaraktárából Kolozsvárra helyezte át.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1911. évi november hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Gödöllői erdőhiv. hd. 42-35, Szászsebesi erdőhiv. hd. 24-45, Kolozsvári erdőhiv. hd. 29-35, M.-Szigeti erdőhiv. hd. 11-95, Pilis-szentkereszti erdőgond. hd. 19-35, dr. Kenedi László Ehd. 6—, gróf Széchenyi Andor Pál urad. —50, Brassói erdőhiv. Ehd. 26-95, Rimabrezói erdőhiv. hd. 18-15, földmív. min. hd. 23-55, Orsovai erdőhiv. hd. 27-15, Somfai István hd. 2-20, Stainer Gyula hd. 66-15, Kiss József —20, Strasser S. hd. 22-15.

1 koronát fizettek: Neuherz Ferencz, Warinszky Miksa. Kőváry Zoltán, Lepora János, Széles Gábor, Törzs János.

2 koronát fizettek: Bányai János, Frotzmann Ferencz, Haracsi János, Haracsi Gyula, Magyar György, Simon József, Sydó Dániel, Juhász János, Salamon András, Veres Sándor, Sthal Sándor, Rédl Ferencz, Vági József, Hartl József, Lotzke Jenő, Szemann Norbert, Gyuga János, Poek József, Jacsmanik Barna, Jeig János, Klavigyik József, Matinka János, Rábel Iván, Sigárt János.

3 koronát fizettek: Grünner Aladár, Schwarz József.

4 koronát fizettek: Donáth Lajos, Róth János, Bencze Béla, Freudt József, Szántó János, Reinler Pál.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

V. K. Előfizetése már április hó végével lejárt. Kérjük a hátralék mielőbbi beküldését. A címszalag kiigazítása iránt intézkedtünk.

K. K. A címszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. A hiányzó lapokat a kiadóhivataltól (V., Alkotmány-utca 6. szám) kérje; díjmentesen fogják megküldeni.

K. M. Politikai hetilapok többek közt a következők: «Magyar Politika» (Budapest, VI., Dalszínház-utca 10. sz.); «Politikai Hetiszemle» (VII., Rákóczi-út 38. sz.); «Közgazdasági Lapok» (VII., Dohány-utca 81. sz.) stb.; kérjen ezektől mutatószámot.

K. J. Jövedelmi adót és községi pótdót kell fizetnie; az útdóra nézve már számtalanszor megmondtuk, hogy az 1890. évi I. t.-cz. 25. §-a értelmében az erdőörök nem tartoznak útdót fizetni. Miután a törvény közelebről nem jelöli meg, hogy milyen erdőörök mentesek az útdó-fizetésének kötelezettsége alól, ennél fogva — nézetünk szerint — a magánuradalmi erdőörök sem tartoznak útdót fizetni. A kivetett útdó törlése iránt folyomadjék a pénzügyigazgatóság útján az adófelszólamlási bizottsághoz (közigazgatási bizottság) s hivatkozzék kérvényében a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1906. évi 2034. szám alatt ez ügyben hozott határozatára. Ezt a közigazgatási bírósági határozatot, illetve ítéletet lapunk 1908. évfolyamában a 44-ik oldalon egész terjedelmében megtalálhatja.

Sch. Gy. Mint előfizetőnknek, hirdetését díjmentesen közöljük.

F. M. Hollandi tehenet és borjút az államnál nem lehet kapni; ilyet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31 szám) árúsít. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

S. I. Az «Erdészeti Ujság» már megszűnt.

S. I. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

HIRDETÉSEK

31 éves, szakvizsgázott, kitünő bizonyítványokkal rendelkező urad. erdész, jelenleg egy nagyobb grófi erdőgondnokság vezetője, az erdészet, gazdaság, úgyszintén a fővad, fácán s apróvad- és dúvad-irtás körül bő tapasztalati jártassággal bír, erdészi, esetleg fővadászi állást keres. (2. III. 3.)

Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek.

Erdőőri állás töltendő be Méltóságos Báró Bohus Lajos úr erdőgazdaságában azonnali belépésre. Pályázhatnak erdőőri szakiskolát végzett, magyarul és románul beszélő, nős, kiscsaládú, feltétlenül józan és megbízható, erőteljes testalkatú, az apróvad-vadászatban jártas oly egyének, kik legalább három-négy évet egy helyben eltöltött szolgálatról bizonyítvánnyal bírnak, szerény igényűek és állandó állásra reflektálnak.

Bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, a fizetési igények megjelölésével a pályázathoz csatolandók és az uradalom Intézőségéhez, Világos (Arad vármegye) címzendők. (3. III. 2.)

Pályázati hirdetmény.

Aluliroft erdőhivatal kerületében megürült egy erdőőri állás, mely 780 korona készpénzfizetéssel, szabad lakással, 24 ürm³ házhoz szállított tűzifajárandósággal és egy drb tehén legeltetéssel van egybekötve. Megkivántatik hegyi szolgálatra alkalmas testalkat, a magyar nyelven kívül vagy a német, vagy a román nyelvnek tudása. Nős egyének előnyben részesülnek. Megfelelő szolgálat esetében fizetésjavításra és megfelelő remunerationra van kilátás.

*A nadrági vasipartársulat
erdészeti és gazdasági hivatala.*

(4. II. 2.)

Nadrágon (Krassó-Szörény megye).

Báró Bánffy Ferencz apanagyfalusi (Szolnok-Doboka vm.) gazdaságában mintegy 5 q **amerikai dió** (hámozott állapotban) eladó. Ára vevő zsákjában szamosvölgyi vasút Bethlen állomásra szállítva 100 kg-ként 30 (harmincz) korona. (5. III. 1.)

4312/1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében szervezés folytán négy (4) I-ső és négy (4) II-od osztályú, előléptetés esetén nyolcz (8) II-od osztályú erdészeti altiszt, illetve nyolcz (8) I-ső vagy II-od osztályú erdőlegényi és segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyittatik.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Nőtlen fiatalember, ki nagyobb angol módszerű fáczántelep kezelésével van megbízva s abban, valamint erdészeti és vadászati teendőiben jártas, az erdőőri szakvizsgát letette, vadász, vagy segéderdészi állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (61.)

32 éves, nős, szakvizsgázott, magas, erőteljes erdőőr, ki faraktárkezelésben, vadgondozásban, erdőtenyésztésben, szőlőtenyésztésben és vadászatban jártas, bármikor belépésre állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (62.)

27 éves, nős, uradalmi vadőr, jó bizonyítványokkal, ki a fáczántenyésztésben jártas, beszél magyarul és németül, azonnali belépésre állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (63.)

Az I. osztályú altiszti állás javadalmazása: évi 800 kor. fizetés, 200 kor. személyi pótlék, a II. osztályú altiszti állás javadalmazása: évi 600 kor. fizetés, 100 kor. személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér, valamint az egyéb rendszerezett mellékletmények.

Az I. osztályú erdőlegényi, vagy segéderdőri állás javadalmazása évi 700 kor., a II. osztályú erdőlegényi vagy segéderdőri állás javadalmazása pedig évi 600 kor. szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszerezett mellékletmények.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkorukról és illetékességükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül pedig eddigi szolgálatukat és annak eredményét, nemkülönben a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket előljáró hatóságaik, esetleg az illető járás politikai hatósága útján 1912. évi január hó 15-ig alulírott m. kir. főerdőhivatalnál nyújtásuk be.

Az erdőlegényi és segéderdőri állásokért pályázók nőtlenségi állapotukat is kimutatni tartoznak.

Lippa, 1911. évi november hó 29-én.

(6.)

M. kir. főerdőhivatal.

1911. évi 3513. sz.

Pályázati hirdetmény

erdészeti altiszti (erdőlegényi, segéderdőri állásokra).

A lipotóújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületében új szervezés folytán betöltendő kettő (2) I. oszt. erdészeti altiszti (főerdőri), kettő (2) II. oszt. erdészeti altiszti (erdőri), továbbá egyéb üresedés folytán betöltendő kettő (2) II. oszt. erdőlegényi, továbbá esetleges előléptetések esetén fenti állásokon kívül üresedésbe jövő még kettő (2) II. oszt. erdészeti altiszti (erdőri), továbbá négy (4) I. oszt. erdőlegényi (segéderdőri) és négy (4) II. oszt. erdőlegényi (segéderdőri) állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdet.

Az I. oszt. altiszti állásokkal nyolcezsáz (800) korona évi fizetés és az 1904. évi I. t.-cz., illetőleg az 1906. évi IX. t.-cz. szerint járó kettőszáz (200) kor. személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állásokkal hatszáz (600) korona évi fizetés és egyszáz (100) korona személyi pótlék, az I. oszt. erdőlegényi (segéderdőri) állásokkal hétszáz (700) kor., a II. oszt. erdőlegényi (segéderdőri) állásokkal hatszáz (600) kor. szegődménydíj, minden egyes állással természetbeni lakás avagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszerezett mellékletmények (tüzifa, föld, ruhaátalány) vannak összekötve.

Az altiszti állásokra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37 §-ban követelt szakképzettségük, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai (honvéd) kötelezettségüket a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását megfelelő hiteles bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az erdőlegényi állásra pályázók pedig nőtlenségi állapotukat is kimutatni kötelesek.

Pályázni kívánók az ilyen módon felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeket 1912. évi január hó 10-ig a lipotóújvári m. kir. főerdőhivatalhoz és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes politikai közigazgatási hatóság útján nyújtásuk be.

Lipotóújvár, 1911. évi november hó 28-án.

(7.)

M. kir. főerdőhivatal.

130,084/1911. I. B-1. sz.

Bükkműszerfa-eladás vasúti állomások melletti rakodókon, az ungvári fűrészbérlettel.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében az 1912—1916. években a kincstár részéről termelendő és vasuti rakodókon átadandó évi mintegy 4000—10,000 köbméter bükkműszerfa nyilvános versenytárgyalás útján eladásra kerül. Ezen eladással az ungvári-zugói kincstári fűrésznek 1913. évi január 1-től 1916. évi december végéig tartó bérlete kapcsolatos. Ajánlatok kizárólag írásbelileg tehetők. A zárt írásbeli ajánlatok folyó évi december hó 27-ike délután 5 óráig nyújtandók be a főerdőhivatalnál; a hol is azok folyó évi december hó 28-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan föl fognak bontatni.

Kikiáltási egységáradak:

a) az Ungvár-Nagybereznai Ungvölgyi h. é. vasut állomásai mellett levő rakodókon s illetőleg a Perecsény és ettől felfelé Nagybereznáig eső állomásokon levő rakodókon átadásra kerülő bükkműszerfa rönkökért köbméterenként 13 K 50 fill.

b) a Nagybereznai-Siankii országhatárszéli magy. államvasut állomásai mellett levő rakodókon s illetőleg a Nagybereznától felfelé eső állomásokon levő rakodókon átadásra kerülő bükkműszerfa rönkökért köbméterenként 13 K.

Az ungvár-zugói kincstári fűrész évi bére 10,000 (Tizezer) korona.

Bánatpénz 15,000 (Tizenötezer) korona.

A versenytárgyalási általános és részletes feltételek, ajánlati űrlap és boríték az ungvári m. kir. főerdőhivaltól folyó évi december hó 15-től megszerezhetők.

Budapest, 1911. évi november hóban.

(8.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

5725. sz.

Pályázat.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében szervezés folytán *kettő* I. oszt. erdőaltiszti, *kettő* II.-od oszt. erdőaltiszti, előléptetés esetén *kettő* I. oszt. erdőlegényi vagy segéderdőőri és *három* II.-od osztályú erdőlegényi esetleg *kettő* II.-od osztályú segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vagy megyei főorvos, vagy pedig m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket előljáró hatóságuk, eddig állásban még nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján 1912. évi január hó 15-ig az alulírt m. kir. erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Tótsóvár (Sáros m.), 1911. évi november hó 28.

(9.) **M. kir. kincstári erdőhivatal.**

1911. évi 7238. sz.

Pályázati hirdetmény.

A beszterezebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében újabb szervezés és nyugdíjazás folytán 5 első és 2 másod, illetve előléptetés esetén 7 másodosztályú altiszti, s illetve előléptetés esetén 8 első és 7 másodosztályú erdőlegényi, továbbá 1 másodosztályú segéderdőőri állás üresedett meg, melyekre az alábbi állományszerű illetmények élvezetével ezennel pályázat nyitattik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. szakaszában körülírt szakképzettséget, a m. kir. kincstári erdészeti szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint az életkorukról, illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket 1912. évi január hó 15-ig alulírt erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Az I. osztályú altiszti állásokkal 800 K fizetés és 200 K személyi pótlék, a II.-od osztályú altiszti állásokkal 600 K fizetés és 100 K személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények; az erdőlegényi állásokkal 700, illetve 600 K évi szegődménybér, természetbeni lakás vagy törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, a segéderdőőri állással pedig 600 K évi szegődménybér s lakás vagy lakpénz és az egyéb rendszeresített illetmények élvezete van egybekötve.

Beszterezebánya, 1911. évi november hó 30.-án.

(10.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

1911. évi 3790. sz.

Pályázat.

A nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr 1911. évi november hó 17.-én kelt 115,390. I/B-1. számú magas rendeletével ujonnan rendszeresített altiszti állásokra és pedig egy főerdőőri (I-ső osztályú altiszti), továbbá egy, előléptetés esetén *kettő* erdőőri (II.-od oszt. altiszti), illetve *kettő* I-ső osztályú, esetleg *kettő* II.-od osztályú erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

A főerdőőri állással 800 korona fizetés és 200 korona személyi pótlék, az erdőőri állással 600 korona fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, az erdőlegényi állással 700, illetve 600 korona évi szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékkiltemények (fa-, ruha-átalány) vannak összekötve.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt szakképzettséget, az államerdészeti szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetékességüket és erkölcsi magaviseletüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük teljesítését megfelelő bizonyítványokkal igazolják s az ekként felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket 1912. évi január hó 15-ig a nagybányai m. kir. főerdőhivatalhoz és pedig: az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyujtsák be.

Nagybánya, 1911. évi november hó.

(11.) **M. kir. főerdőhivatal.**

1911. évi 6920. sz.

Fenyőhaszonfa-eladás.

A beszterezebányai erdőgondnokság ortúti és tajói védkerületében termelt 1427'38 m³, valamint a zólyomlipcsei erdőgondnokság szelcsei védkerületében termelt 3488'90 m³ fenyőhaszonfaanyagok erdei rakodókra kihozva és S, illetőleg 6 eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fognak eladatni.

Az ajánlatok 1911. évi december hó 27-én déli 12 óráig nyujtandók be Beszterezebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és december hó 28-án délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Beszterezebánya, 1911. évi november hóban.

(13.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

610/1911. sz.

Pályázat.

Alulírott erdőgondnokságnál üresedésben levő 2-od osztályú irodai erdőlegényi állás betöltésére pályázat nyitattik.

Javadalmazás: évi 500 korona szegődménydíj, évi 100 kor. lakpénz és 12 ürm³ I. o. dorong vegyes kemény tűzifa. Ez állásra csak nőtlen, katonai kötelezettségüknek eleget tett egyének pályázhatnak, kik ép testalkatuk, jó látó- és hallóképességüket megyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Ez állás elnyerése iránti a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztériumhoz czimzendő, sajátkezüleg írt kérvények, a melyekhez az orvosi bizonyítványon kívül a pályázó életkorát, illetékeséget és a magyar nyelvnek szó és írásban tökéletes bírását igazoló bizonyítvány is mellékelendő, az alulírott erdőgondnokságnál a f. év végéig nyújtandók be.

Erdőőri szakiskolát végzett, esetleg szakvizsgázott és jó írású egyének előnyben részesülnek.

Kelt Nagyköveres, 1911. évi november hó 30-án.

(12.) **Magy. kir. közalap. erdőgondnokság.**

3877/1911. sz.

Tűzifa-eladás a marosborsai farakodón.

A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó marosborsai kincstári farakodón készletezett következő tűzifa választékok kerülnek eladásra:

1160 ürm³ bükkhasábtűzifa

518 ürm³ tölgyhasábtűzifa

174 ürm³ cserhasábtűzifa

238 ürm³ vastag vegyes kemény dorongtűzifa.

Kikiáltási ár 10,398 korona.

Bánatpénz 1100 korona.

A zárt írásbeli ajánlatok folyó évi december hó 21-ének délutáni 2 (kettő) órájáig nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz, a hol is azok december hó 22-én delelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

Ajánlati űrlapok és borítékok, valamint a versenytárgyalási feltételek a lippai m. kir. főerdőhivatalnál s a marosborsai m. kir. erdőgondnokságnál megszerezhetők.

Lippán, 1911. évi november hóban.

(14.) **M. kir. főerdőhivatal.**

T. sz. 19,942/911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Brassó szab. kir. város erdőgazdaságánál két II. oszt. erdőőri állás kerül betöltésre.

Évi fizetés 800 korona, 15% drágasági pótlék, igény a városi szervezeti szabályrendelet 116. §-ában megál-

lapított korpótlékra, 12 korona átalány, 24 ürméter bükkdorongfa, természetbeni lakás és ruházat, utóbbi azonban csak a megtörtént véglegesítés után.

A kinevezés egy évre ideiglenesen történik, a melyre kielégítő szolgálattétel után a véglegesítés következik.

Az erdőőri szakvizsgát letett pályázók felhivatnak, hogy sajátkezüleg írt pályázati kérvényüket, nyelvismerteik felemlítése mellett, az erdőőri szakvizsga, egy erkölcsi, egy szolgálati és egy főorvosi bizonyítvánnyal, valamint egy koronás bélyeggel felszerelve Brassó szab. kir. város erdőhivatalánál Brassóban legkésőbb 1911. évi december hó 25-ig nyujtsák be.

A magyar nyelven kívül a német vagy román nyelv ismeret megkívántatik.

(15.)

A városi erdőhivatal.

130,020. I. B-1. sz.

Tölgy és más fanemű műfa, valamint tűzifa eladása mészkőbánya és mészkemenczék bérletével.

A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó dorgosi m. kir. erdőgondnokság B) gazdasági osztlályában fekvő lalasincai és zabázezi, összesen 322-30 kat. holdnyi kiterjedésű és öt évi vágás területén, tövön felbecsült tölgy-, szil-, juhar-, hárs-, cser- és bükkfanemekből álló faállományok, valamint a kincstári erdészlet által termelt s a marosborsai, soborsoni s esetleg a tótváradi és lalasincai kincstári faraktárakban átadandó kész selejtes tűzifának értékesítése s a lalasincai kincstári mészkőbányának és mészégető kemenczéknek az 1912. évi május hó 1-től kezdődő 5 évi bértartamra leendő bérbeadása iránt nyilvános írásbeli versenytárgyalás tartatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1912. évi január hó 10-ike délutáni 2 órájáig nyujtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, a hol is azok 1912. évi január hó 11.-én delelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Bánatpénz 20,000 korona.

Kikiáltási ár:

1. A lalasincai és zabázezi összesen 322-30 kat. h. vágások faállományaért 310,000 korona.

2. A berzovai, soborsini s esetleg tótváradi és lalasincai faraktárban évente legfeljebb 10,000 ürméternyi mennyiségben átveendő vegyes selejtes tűzifára ürméterenkint 4 korona.

3. A lalasincai mészkőbánya és mészégető kemenczék bérletére egy évi haszonbérösszegként 10,000 kor.

Ajánlatok úgy az eladandó fatömegre, mint a mészkőbánya és mészégető kemenczék bérletére csakis együttesen, a felüligéreték pedig az összes kikiáltási árakra (beleértve a bérösszeget is) egyformán vonatkoztatva ugyanegy százalékban teendő, a mely százalék az ajánlatban úgy számmal, mint szóval világosan kiirandó.

A terület szerinti eladás tárgyát képező faállományok fatömeg becslési eredményeinek összesített adatairól

szóló és kötelezettség nélküli tájékoztató jegyzék a lippai főerdőhivatalnál megtekinthető.

Általános árverési és részletes szerződési feltételek, ajánlati űrlap és borítékkal együtt a lippai m. kir. főerdőhivataltól megszerezhetők.

Budapest, 1911. évi november hóban.

(16.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

1911. évi 3916. sz.

Pályázati hirdetés.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál megüresedett (2) kettő főerdőőri (I. oszt. altiszt) és (1) egy erdőőri (II. oszt. altiszt) illetve előléptetés esetén (3) három erdőőri (II. oszt. altiszt) és (3) három erdőlegényi esetleg segéderdőőri állásra pályázat nyittatik.

Az I. osztályú altiszt állásokkal 800 kor. évi fizetés és 200 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, 4 k. hold földilletmény, illetve annak hiányában holdanként 10 kor. földváltás és 36 ürm³ saját szükségletre felhasználható házhoz szállított tűzifajárandóság; a II. osztályú altiszt állással 600 kor. fizetés és 100 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, 3 k. hold földilletmény, illetve annak hiányában holdanként 10 kor. földváltás és 24 ürm³ saját szükségletre felhasználható házhoz szállított tűzifa járandóság; az erdőlegényi esetleg segéderdőőri állással 600 kor. szegődménybér, természetbeni lakás vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és saját szükségletre felhasználható házhoz szállított 12 ürm³ tűzifa járandóság van összekötve.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz 37. §-ában megkivánt szakképzettséget, az államerdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, családi állapotukról, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségük lerovásáról szóló hiteles bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket 1912. január 20-ig a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál nyujtsák be.

Zsarnóca, 1911. évi december hó.

(17.) **M. kir. erdőhivatal.**

523/1911. sz.

Vasúti tölgytalpfa-eladás.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében 1911. évi december hó 20-án d. e. 10 órakor szóbeli alkutárgyalás útján eladás alá bocsájtatik:

1. a faceti vasúti állomás melletti kincstári faraktárban mintegy 2600 darab normál (250 cm. hosszú) vasúti tölgytalpfa;

2. a bozsúr-zsuppáni vasúti állomás melletti kinc-

tári faraktárban mintegy 3043 darab normál (250 cm. hosszú) vasúti tölgytalpfa;

3. a gavosdiai vasúti állomás melletti kincstári faraktárban mintegy 501 darab normál (250 cm. hosszú) vasúti tölgytalpfa.

Ajánlat tehető raktáronként az egész vagy pedig tetszés szerinti mennyiségre.

Bánatpénz gyanánt az alkutárgyaláson megajánlott egységár és a talpfamennyiség szorzatának 20%-a teendő le.

Az alkutárgyalási és szerződési feltételek alulírott erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Lugos, 1911. évi november hó 29-én.

(18.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

A nagytapolcsányi járási főszolgabírótól.

6817/1911. sz.

Pályázati hirdetés.

Nyitra vármegyében Radosna állomáshelylyel a védkerületi állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 700 kor. bérfizetés, 80 kor. lakbér, 120 kor. utiátalány, 40 kor. tűzifaváltás, azaz: összesen 940 kor. évi javadalmazás van összekötve, mely a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltat ki.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, a kik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, esetleg a tót nyelvben is jártasak, ép, erős testalkatúak, a mit hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak, egyúttal pedig az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények f. évi december hó 20-ig a nyitrai m. kir. járási erdőgondnoksághoz nyujtandók be. A kitűzött határidőn túl beérkezett, valamint a kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás betöltése hivatalos helyiségben megtartandó választás útján fog történni s arra f. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki.

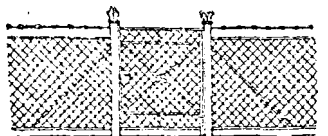
A megválasztott erdőőr a választás jóváhagyása után tartozik állását elfoglalni.

Nagytapolcsány, 1911. évi november hó 28-án.

(19.) **Markovich** főszolgabíró.

Vadaskertsövények

a legjobb drótanyaghól, továbbá kertsövények, tennispályák, baromfiudvarok

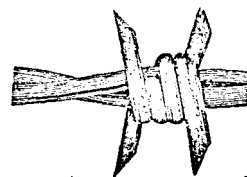
Alpenländische Drahtindustrie

(1-8.)

Ferd. Jergitsch'Söhne

WIEN,

V 1, Wienstrasse 45, Telephon 9583, Graz, Göstinger Maut und Klagenfurt Postfach 263.

195. számú képes katalogus ingyen és bérmentve a legközelebbi eső irodából.